

Eulogitaria – Ánhelskij sobór

Výraznou piesňou v prvej časti nedeľnej utierne, ktorou sa ukončuje tretia *kathisma*, je šestic tropárov s témou Kristovho vzkriesenia a prekvapených žien myronosičiek, prepletená veršom 118. žalmu „*Blahoslavený si Pane, nauč ma svoje ustanovenia*“.

Od najstarších prameňov je doložená prax spievať tieto tropáre na 5. hlas. V dnešnej gréckej praxi (doloženej minimálne tri storočia dozadu) prevláda¹ jednoduchý nápev, ktorý je v podstate základným tropárovým nápevom 5. hlasu. Má pomerne malý melodický rozsah (Fis, G, a, h, c, d) a jeho melódia s výnimkou posledných veršov je zostavená iba z dvoch (pružne prispôsobivých) popevkov s finálami *c*, *a*. Pri analýze poetickej štruktúry piesne budeme vychádzať nielen zo samotného textu, ktorého delenie na kóla nie je vždy jednoznačné, ale aj zo spôsobu, akým sa spieva v súčasnej gréckej praxi (písmenami a, c označujeme koniec kól a príslušnú finálu frázy).

Paralelne uvádzame nový (nikonovský) cirkevnoslovanský preklad zapísaný s rovnakou štruktúrou, akú má grécka pôvodina. V ruskej tradícii sa „Ánhelskij sobór“ pravdepodobne spieval spamäti, keďže nám nie sú známe žiadne písomné záznamy jeho melódie staršie ako zo začiatku 16. storočia. Melódia zachytená v neumových rukopisoch 16.-17. storočia sa postupne vyvíjala, môžeme však konštatovať jej jednotnú a pomerne jednoduchú štruktúru, striedajúcu podobne ako v gréckej praxi dva typy popevkov. V cirkevnoslovanskom texte naznačujeme predely medzi melodickými frázami, pričom „/“ označuje ukončenie prvého typu popevku a „//“ druhý popevok.

Ako vidno, delenie cirkevnoslovanského textu až na nepodstatné výnimky zodpovedá gréckej predlohe, avšak má tendenciu zlučovať niektoré kóla a znižovať tým celkový počet popevkov. Niektoré predely sa tak strácajú, ale nie vždy úplne. Stopa po nich ostáva v podobe malej nepravidelnosti v dlhšej deklamácii a označujeme ju znakom „+“.

V notách (v kyjevskej notácii) sa tento znamenný nápev v pôvodnej podobe nezachoval, alebo aspoň nám nie je známy žiaden prameň, kde by sa nachádzal. V SI nachádzame iba melódiu tzv. malého znamenného rospevu, ktorá má až na malé výnimky zhodnú štruktúru so starým znamenným nápevom. Hoci je prirodzené očakávať, že by mohlo ísť o zjednodušenie pôvodnej melódie, naša analýza ukazuje, že to tak priamočiare nebude.

Na „ruský“ (ruským ho nazývame preto, že je doložený v ruských prameňoch, ale jeho skutočný pôvod budeme ešte len skúmať) malý znamenný nápev priamo nadväzujú rôzne varianty prostopia, ktoré sú s ním v podstate totožné, len posunuté v určitých úsekoch o terciu vyššie.

¹ V gréckej tradícii prišlo cca. v 15.-17. storočí k zámene tropárových tónin 1. a 5. hlasu. Výsledkom je to, že dnes existujú dve sady tropárových nápevov na 5. hlas. Staršia, so základným tónom *D* a deklamáciou na *G* (charakteristické pre dnešný 1. hlas), je uvedená ešte v prekladoch P. Lampadaria z prelomu 18.-19. storočia, ale dnes sa okrem veľkonočného tropáru prakticky nepoužíva. Novšia, so základom na *a* a deklamáciou na *c*, prevzatá z 1. hlasu, je doložená minimálne od 17. storočia.

Ευλογητάρια Ἦχος πλ. α'

Analýza textu

1. Ευλογητός εἶ, Κύριε, διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.
 Ἐὐλογοῦμένζ ἐσὶ γὰρ, διδάχῆ μα ὠπρεδάνήζιμιζ τεβοήμιζ.

Τῶν Ἀγγέλων ο <u>δήμος</u>, 7 c κα- <u>-τε-πλάγη</u> ο-<u>ρών</u> σε, 7 c εν νεκ-<u>ροῖς</u> λογισ<u>θέντα</u>, 7 a τού θα-<u>νά-του</u> δέ <u>Σώτερ</u>, 7 c τήν ισ-<u>χύν</u> καθε- <u>-λόντα</u>, 7 c καί σύν εαυτώ τόν Ἀδάμ <u>εγείραντα</u>, 12 a καί ἐξ Ἄδου a πάντας ελευθε<u>ρώσαντα</u>. 12 a	Ἄγγλική ροκόρζ / οὔδνεβία, + зрὰ τεбѣ въ мѣртвыхъ влѣнѣшася, // смѣртнѣю же ѿсе κρѣпостѣ ρазорѣшя, / ѿ въ ροкоу + адάμα возвѣншя, // ѿ ѿ ада / вѣл ροкождшя.

2. Ευλογητός εἶ, Κύριε, διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Τί τά <u>μύ- -ρα</u>, 4 συμπα<u>θῶς</u> τοῖς <u>δάκρυσιν</u>, 7 c ὦ Μα-<u>θήτρι-αι</u> κιν<u>νά-τε</u>; 8 a ο <u>αστράπ-των</u> 4 εν τῷ <u>τά-φω</u> Ἄγγε<u>λος</u>, 7 c προ-σε<u>φθέγγετο</u> ταῖς <u>Μυρο<u>φόροις</u></u>. 10 a Ἴδετε υμεῖς τόν <u>τά<u>φον</u></u> καί <u>ἤσθητε</u>, 12 a ο Σωτῆρ γάρ a <u>εξανέστη</u> τού <u>μνή<u>ματος</u></u>. 12 a	Πочтὸ мѣра / въ мѣлостнѣннмн слезѣнн, // ѿ ѿчѣннѣнцѣ ρастворѣете; // влнстѣдѣнѣ во гробѣ ἄγγлз / мѣронѡнѣнцямъ вѣщѣшѣ: // вѣднѣте въ гробѣ, ѿ ѿρразѣмѣнѣнѣ, / ѿсе во ** воеκρѣ ѿ гробѣ.

3. Ευλογητός εἶ, Κύριε, διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Λίαν <u>πρωῖ</u>, 4 A Μυ- <u>-ρο<u>φόροι</u> ἔ<u>δραμον</u></u>, 7 c πρὸς τό <u>μνή<u>μά</u> σου</u> θρηνο<u>λογοῦσαι</u>, 10 a αλλ' ἐπέ<u>στη</u>, πρὸς <u>αυ<u>τάς</u></u> 7 c ο Ἄγγε<u>λος</u>, καί <u>εἶ<u>πε</u></u>, 7 c θρήνου ο καιρός <u>πέ<u>πταυται</u></u>, μή <u>κ<u>λαίετε</u></u>, 12 a τήν Ἀνά<u>στασιν</u> δέ a Ἀπό<u>στόλοις</u> <u>εἶ<u>πατε</u></u>. 13 a	Σѣлὸ ράνω / мѣронѡнѣнцѣ τε<u>χά<u>χ</u></u> // ко гробѣ τε<u>βο<u>ε</u>мѣ</u>, ρυ<u>δι<u>ο</u>чѣннѣ</u>, // но прѣстѣлѣ κз нѣмъ ἄγγлз ѿ ρечѣ: / ρυ<u>δι<u>ο</u>нѣннѣ</u> + в<u>р<u>ε</u>мѣ</u> прѣстѣлѣ, не <u>пл<u>а</u>чѣнѣте</u>: // воеκρѣннѣ же / ἄ<u>π<u>λ</u>ωμъ</u> ρ<u>υ</u>чѣнѣ.

4. Ευλογητός εἶ, Κύριε, δίδασόν με τὰ δικαιώματά σου.

Μυρο- - φόροι γυναί-κες; 7 c μετά μύρων ελθούσαι, 7 c πρός τό μνήμά σου Σώτερ 7 a ε- -νη- - χούντο, Αγ-γέ-λου, 7 c πρός αυτάς φθεγγομένου. 7 c Τί μετά νεκρών, τόν ζώντα λο- -γίζεσθε; 12 a ως Θεός γάρ a εξανέστη του μνήματος. 12 a	Μῦρονώσνцы жєны, / єз мýры прншэдшыя // κο γρόεδ твоемδ εἶπε, ρυδάχδ: / ἀγγλз жє кз нѣмз рєчє, глагол: // чтò єз мєртвєымн + жнєážо помышлáетє;/ ѣкω бгъ бо + воискъє ѿ грòбл.

5. Δόξα... Τριαδικόν

Προσκυνοῦμεν Πατέρα, 7 c καί τόν τοῦτου Υἱόν τε, 7 c καί τό ἅγιον Πνεῦμα, 7 a τήν α- -γίαν Τριάδα, 7 c εν μι- -ά τή ουσία, 7 c σύν τοῖς Σεραφίμ, 5 c κράζοντες τό Ἅγιος, Ἅγιος, 10 a Ἅγιος εἶ Κύριε. 7 a	Πоклонѣмє ѡцѣ, / н̄ єгѡ єнѡвн, + н̄ єтѡмδ аχѣ, // єтѣн̄ трѣѣ / во єднѡмз єщєєтвѣ, * єз єєрафѣмь зѡвѣмє: / єтѣ, єтѣ, ** єтѣ єн̄ гд̄н.

6. Καί νύν... Θεοτοκίον

Ζω-ο-δότην τεκούσα, 7 c ε-λυ-τρώσω Παρθένε, 7 c τόν Α-δάμ αμαρτίας, 7 a χαρμονήν δέ τή Εύα, 7 c αν- -τί λύπης παρέσχες, 7 c ρεύσαντα ζωής, ἶθνε προς ταύτην δέ, 12 a ο εκ σου σαρκωθεῖς c Θεός καί ἄνθρωπος. 12 a	Жнзнодáтцл рѡждшн, / грѣхл дѣо + áдáмн̄ н̄збáвнл єн̄, // рáдѡстѣ жє єнѣ / єз печáлн̄ мѣєтѡ подáл̄ єн̄: // пáдшыя жє ѿ жн̄знн̄/ кз єн̄ нáпрáвн, // н̄з̄ тєбє вѡплѡтѣвн̄єн̄л / бгъ н̄ члвѣкз.

Αλληλούϊα, Αλληλούϊα, c Αλληλούϊα a Δόξα σοι ο Θεός. a (εκ γ')

Ѧλληλúд̄и, трѣжд̄и.

Štyri (1, 4-6) zo šiestich tropárov majú v gréčtine takmer zhodnú štruktúru, tvorenú päťicou (3+2) krátkych sedemslabičných veršov a dvojicou dvanásťslabičných veršov. Výnimkou z tohto pravidla je trochu inak zostavený záver v 5. tropári.

Pozoruhodným je tretí tropár, v ktorom prvé tri verše, stále s počtom slabík 21, majú asymetrické rozloženie 4+7+10. Nejde o svojvôľu spevákov, keďže bežné rozloženie 7+7+7 tu ani nie je možné. Naopak to však ide, ostatné tropáre je možné deliť v prvých troch veršoch aj spôsobom 4+7+10. To pri prvom tropári zodpovedá tomu, ako sa spieva v novšej ruskej a ruténskej tradícii (*malý znamenný rospev, prostopinie*):

Τῶν Ἀγγέλων 4 ο δῆμος κατεπλάγη 7 ορών σε, εν νεκροῖς λογισθέντα, 10 ...	ἌΓΓΕΛΙΚῆ σοβόρз οὔδνηίεα, / зрὰ τεβὲ βз мέρтвѣиχз в мѣннѣшιαε, //

Pri štvrtom tropári takéto delenie prináša zaujímavý významový odtieň, kde namiesto: „Ženy myronosičky, s myrom prišli na tvoj hrob...“ máme: „Myronosičky – ženy s myrom, prišli na tvoj hrob...“. *Znamenná* melódia však zodpovedá deleniu 7+7+7.

Μυροφόροι 4 γυναῖκες μετὰ μύρων 7 ελθούσαι πρὸς τό μνήμά σου Σώτερ 10 ...	Μῦρονώειцы жєнѣ εз мýрѣ прѣшѣдшѣиε ко грѣбѣ тѣοεμѣ εῖπε,

Piaty a šiesty tropár v delení 4+7+10 nevyznievajú veľmi prirodzene a nie sú v súlade s gréckou ani slovanskou tradíciou. Druhý tropár je odlišný, miesto 7+7+7 // 7+7 má 4+7+8 a 4+7+10. Je otázne, či jeho text nie je poškodený. Podobne je sporná stredná časť tretieho tropáru, kde delenie 7+7 nezní prirodzene, prízvukovo neladí a jeho podobnosť s druhým tropárom priam núti k inému radeniu:

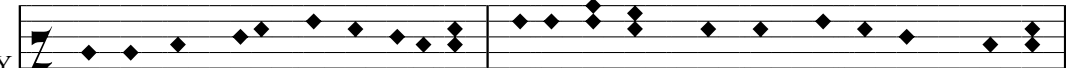
2. tropár (stred): ο αστράπτων εν τῷ τάφω Ἄγγελος, προσεφθέγγετο ταῖς Μυροφόροις.
3. tropár (stred): αλλ' ἐπέστη, πρὸς αὐτὰς ο Ἄγγελος, καί εἶπε,

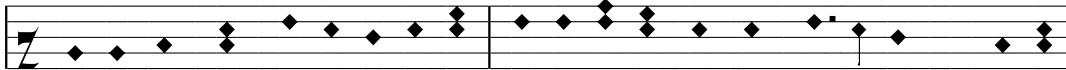
Melódia malého znamenného rospevu

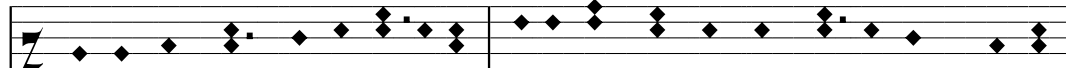
Paralelné porovnanie ruských a podkarpatských variantov melódie.

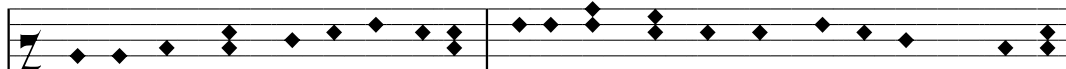
MALÝ ZNAMENNÝ ROSPEV (MZ, podľa SI),
 БОКШАУ, ХОМА, БОБАК, БРАТИСЛАВА (BA – pokiaľ sa líši od Bobáka).

Mz
БѢ-ГО-СЛО-ВЕНЪ ѿ-СН ГДН, НА-У-ЧІ МА Ѡ-ПРАВ-ДА-НІ-ЇМЪ ТВО-ИМЪ.

ВОКШАУ
БѢ-ГО-СЛО-ВЕНЪ ѿ-СН ГДН, НА-У-ЧІ МА Ѡ-ПРАВ-ДА-НІ-ЇМЪ ТВО-ИМЪ.

ХОМА
БѢ-ГО-СЛО-ВЕНЪ ѿ-СН ГДН, НА-У-ЧІ МА Ѡ-ПРАВ-ДА-НІ-ЇМЪ ТВО-ИМЪ.

ВОВАК
БѢ-ГО-СЛО-ВЕНЪ ѿ-СН ГДН, НА-У-ЧІ МА Ѡ-ПРАВ-ДА-НІ-ЇМЪ ТВО-ИМЪ.

ВА
БѢ-ГО-СЛО-ВЕНЪ ѿ-СН ГДН, НА-У-ЧІ МА Ѡ-ПРАВ-ДА-НІ-ЇМЪ ТВО-ИМЪ.

I.

Mz
АГГЛЬСКІЙ СО-БОРЪ ОУ-ДН-ВНІ-СА, ЗРАТ ТЕ-БЕ ВЪ МЕР-ТВЫХЪ ВМѢ-НІВ-ША-СА,

Bk
АГГЛЬСКІЙ СО-БОРЪ ОУ-ДН-ВНІ-СА, ЗРАТ ТЕ-БЕ ВЪ МЕР-ТВЫХЪ ВМѢ-НІВ-ША-СА,

X
АГГЛЬСКІЙ СО-БОРЪ ОУ-ДН-ВНІ-СА, ЗРАТ ТЕ-БЕ ВЪ МЕР-ТВЫХЪ ВМѢ-НІВ-ША-СА,

Bb
АГГЛЬСКІЙ СО-БОРЪ ОУ-ДН-ВНІ-СА, ЗРАТ ТЕ-БЕ ВЪ МЕР-ТВЫХЪ ВМѢ-НІВ-ША-СА,

Mz

смертнѣю же спсе крѣпость разо-рѣв-ша, ѿ ех со-бо-ю ѡ-дѣ-ма воз-дѣвѣ-ша,

Bk

смертнѣю же спсе крѣпость разо-рѣв-ша, ѿ ех со-бо-ю ѡ-дѣ-ма воз-дѣвѣ-ша,

X

смертнѣю же спсе крѣпость разо-рѣв-ша, ѿ ех со-бо-ю ѡ-дѣ-ма воз-дѣвѣ-ша,

Bb

смертнѣю же спсе крѣпость разо-рѣв-ша, ѿ ех со-бо-ю ѡ-дѣ-ма воз-дѣвѣ-ша,

Mz

ѿ ѡ-дѣ-ма всѣ-бо-жд-ша.

Bk

ѿ ѡ-дѣ-ма всѣ-бо-жд-ша.

X

ѿ ѡ-дѣ-ма всѣ-бо-жд-ша.

Bb

ѿ ѡ-дѣ-ма всѣ-бо-жд-ша.

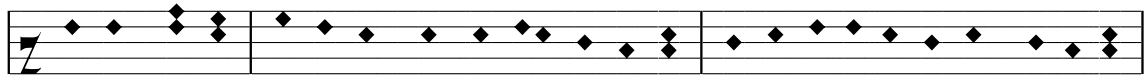
Ba

ѿ ѡ-дѣ-ма всѣ-бо-жд-ша.

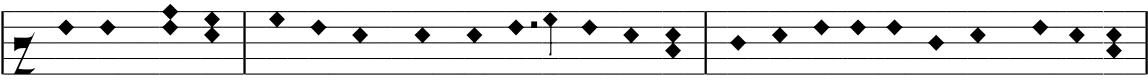
2.

Mz

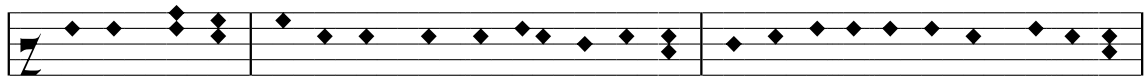
Почтò мѹ-ра єз мн̄-ло-стнв-ны-мн̄ слє-зѧ-мн̄, ѿ о҃учѣннѣцы рлѣтво-рѧ-є-тє;

Bk

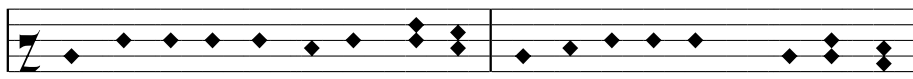
Почтò мѹ-ра єз мн̄-ло-стнв-ны-мн̄ слє-зѧ-мн̄, ѿ о҃учѣннѣцы рлѣтво-рѧ-є-тє;

X

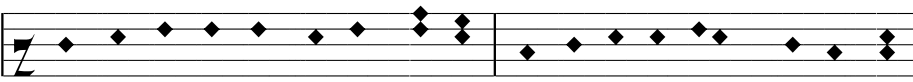
Почтò мѹ-ра єз мн̄-ло-стнв-ны-мн̄ слє-зѧ-мн̄, ѿ о҃учѣннѣцы рлѣтво-рѧ-є-тє;

Bb

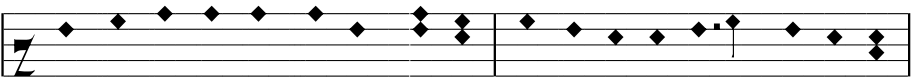
Почтò мѹ-ра єз мн̄-ло-стнв-ны-мн̄ слє-зѧ-мн̄, ѿ о҃учѣннѣцы рлѣтво-рѧ-є-тє;

Mz

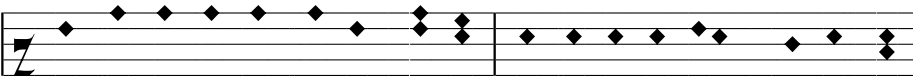
блнє-тѧ-ѡн-єѡ во грó-бѣ ѡг-҃лєз мѹ-ро-нó-єн-цѧмєз вѣ-цѧ-ше:

Bk

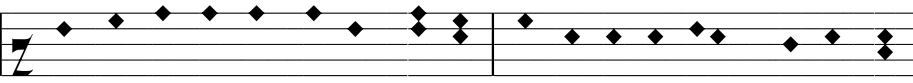
блнє-тѧ-ѡн-єѡ во грó-бѣ ѡг-҃лєз мѹ-ро-нó-єн-цѧмєз вѣ-цѧ-ше:

X

блнє-тѧ-ѡн-єѡ во грó-бѣ ѡг-҃лєз мѹ-ро-нó-єн-цѧмєз вѣ-цѧ-ше:

Bb

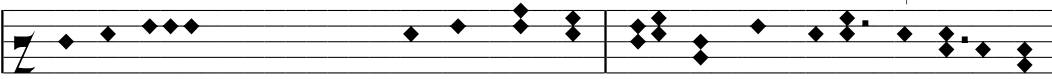
блнє-тѧ-ѡн-єѡ во грó-бѣ ѡг-҃лєз мѹ-ро-нó-єн-цѧмєз вѣ-цѧ-ше:

Ba

блнє-тѧ-ѡн-єѡ во грó-бѣ ѡг-҃лєз мѹ-ро-нó-єн-цѧмєз вѣ-цѧ-ше:

Mz

ВН-ДН-ТЕ ВЫ ГРО́БЪЗ, Ѳ ОУ́-РА-ЗЪ-МѢИ́-ТЕ, СПЕЗ БО ВОЕ-КРѢ-Е Ѡ ГРО́-БА.

Bk

ВН-ДН-ТЕ ВЫ ГРО́БЪЗ, Ѳ ОУ́-РА-ЗЪ-МѢИ́-ТЕ, СПЕЗ БО ВОЕ-КРѢ-Е Ѡ ГРО́-БА.

X

ВН-ДН-ТЕ ВЫ ГРО́БЪЗ, Ѳ ОУ́-РА-ЗЪ-МѢИ́-ТЕ, СПЕЗ БО ВОЕ-КРѢ-Е Ѡ ГРО́-БА.

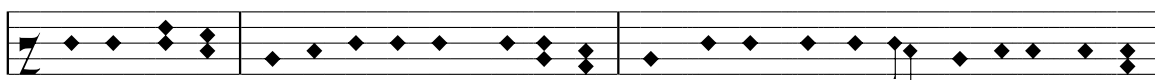
Bb

ВН-ДН-ТЕ ВЫ ГРО́БЪЗ, Ѳ ОУ́-РА-ЗЪ-МѢИ́-ТЕ, СПЕЗ БО ВОЕ-КРѢ-Е Ѡ ГРО́-БА.

Ba

ВН-ДН-ТЕ ВЫ ГРО́БЪЗ, Ѳ ОУ́-РА-ЗЪ-МѢИ́-ТЕ, СПЕЗ БО ВОЕ-КРѢ-Е Ѡ ГРО́-БА.

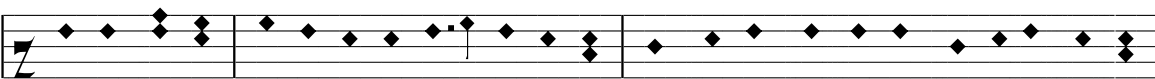
3.

Mz

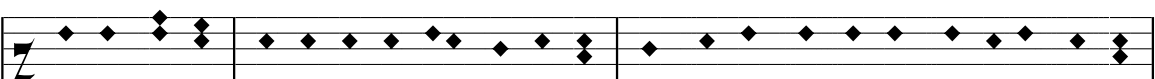
СѢ-ЛѠ РА-НѠ МѸ-РО-НѠ-ЕН-ЦЫ ТЕ-ЧА-ХЪ КО ГРО́-БЪ ТВО-Е-МЪ, РЫ-ДА́-Ю-ЦЫ-А,

Bk

СѢ-ЛѠ РА-НѠ МѸ-РО-НѠ-ЕН-ЦЫ ТЕ-ЧА-ХЪ КО ГРО́-БЪ ТВО-Е-МЪ, РЫ-ДА́-Ю-ЦЫ-А,

X

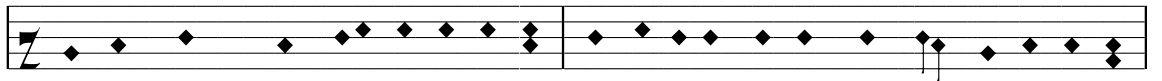
СѢ-ЛѠ РА-НѠ МѸ-РО-НѠ-ЕН-ЦЫ ТЕ-ЧА-ХЪ КО ГРО́-БЪ ТВО-Е-МЪ, РЫ-ДА́-Ю-ЦЫ-А,

Bb

СѢ-ЛѠ РА-НѠ МѸ-РО-НѠ-ЕН-ЦЫ ТЕ-ЧА-ХЪ КО ГРО́-БЪ ТВО-Е-МЪ, РЫ-ДА́-Ю-ЦЫ-А,

Ba

СѢ-ЛѠ РА-НѠ МѸ-РО-НѠ-ЕН-ЦЫ ТЕ-ЧА-ХЪ КО ГРО́-БЪ ТВО-Е-МЪ, РЫ-ДА́-Ю-ЦЫ-А,

Mz

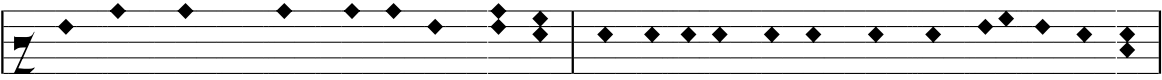
НО ПРЕД-СТÀ К^з ННМЗ ЁГГЛЗ Н РЕ-ЧÈ: РЫ-ДА-НІ-А ВРÉ-МА ПРЕ-СТÀ, НЕ ПЛÁ-ЧН-ТЕ:

Bk

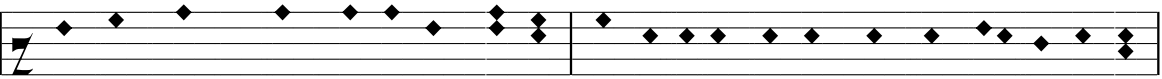
НО ПРЕД-СТÀ К^з ННМЗ ЁГГЛЗ Н РЕ-ЧÈ: РЫ-ДА-НІ-А ВРÉ-МА ПРЕ-СТÀ, НЕ ПЛÁ-ЧН-ТЕ:

X

НО ПРЕД-СТÀ К^з ННМЗ ЁГГЛЗ Н РЕ-ЧÈ: РЫ-ДА-НІ-А ВРÉ-МА ПРЕ-СТÀ, НЕ ПЛÁ-ЧН-ТЕ:

Bb

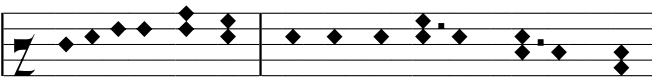
НО ПРЕД-СТÀ К^з ННМЗ ЁГГЛЗ Н РЕ-ЧÈ: РЫ-ДА-НІ-А ВРÉ-МА ПРЕ-СТÀ, НЕ ПЛÁ-ЧН-ТЕ:

Ba

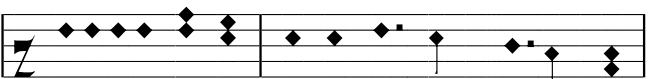
НО ПРЕД-СТÀ К^з ННМЗ ЁГГЛЗ Н РЕ-ЧÈ: РЫ-ДА-НІ-А ВРÉ-МА ПРЕ-СТÀ, НЕ ПЛÁ-ЧН-ТЕ:

Mz

ВОСКР^ѣ-НІ-Е ЖЕ А ПІ-ТО-АММЗ РЦЫІ-ТЕ.

Bk

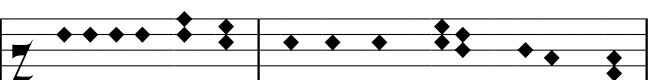
ВОСКР^ѣ-НІ-Е ЖЕ А ПІ-ТО-АММЗ РЦЫІ-ТЕ.

X

ВОСКР^ѣ-НІ-Е ЖЕ А ПІ-ТО-АММЗ РЦЫІ-ТЕ.

Bb

ВОСКР^ѣ-НІ-Е ЖЕ А ПІ-ТО-АММЗ РЦЫІ-ТЕ.

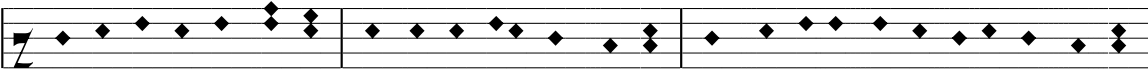
Ba

ВОСКР^ѣ-НІ-Е ЖЕ А ПІ-ТО-АММЗ РЦЫІ-ТЕ.

4.

Mz

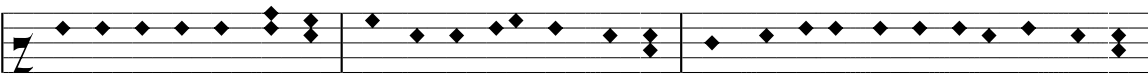
*М*ѵ-ро-нѡ-ен-цы жєны, єз мѵ-ры пришед-шы-а ко грѡ-бѸ твоємѸ єп-се ры-дѡ-хѸ:

Bk

*М*ѵ-ро-нѡ-ен-цы жєны, єз мѵ-ры пришед-шы-а ко грѡ-бѸ твоємѸ єп-се ры-дѡ-хѸ:

X

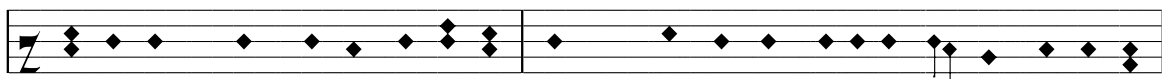
*М*ѵ-ро-нѡ-ен-цы жєны, єз мѵ-ры пришед-шы-а ко грѡ-бѸ твоємѸ єп-се ры-дѡ-хѸ:

Bb

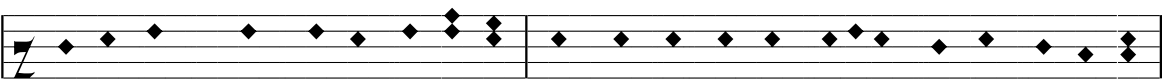
*М*ѵ-ро-нѡ-ен-цы жєны, єз мѵ-ры пришед-шы-а ко грѡ-бѸ твоємѸ єп-се ры-дѡ-хѸ:

Ba

*М*ѵ-ро-нѡ-ен-цы жєны, єз мѵ-ры пришед-шы-а ко грѡ-бѸ твоємѸ єп-се ры-дѡ-хѸ:

Mz

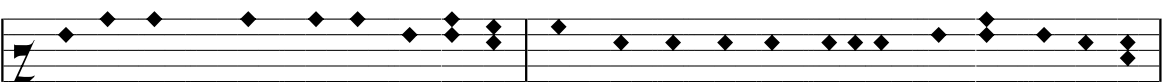
ѡг҃лаз же к^ѡ нѣмз ре-чѣ гла-гѡ-ла: что єз мѣртвymi жнѡго помышлѡ-є-те;

Bk

ѡг҃лаз же к^ѡ нѣмз ре-чѣ гла-гѡ-ла: что єз мѣртвymi жнѡго помышлѡ-є-те;

X

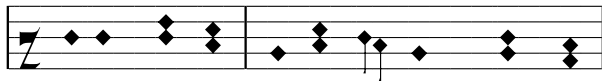
ѡг҃лаз же к^ѡ нѣмз ре-чѣ гла-гѡ-ла: что єз мѣртвymi жнѡго помышлѡ-є-те;

Bb

ѡг҃лаз же к^ѡ нѣмз ре-чѣ гла-гѡ-ла: что єз мѣртвymi жнѡго помышлѡ-є-те;

Ba

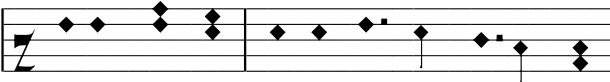
ѡг҃лаз же к^ѡ нѣмз ре-чѣ гла-гѡ-ла: что єз мѣртвymi жнѡго помышлѡ-є-те;

Mz

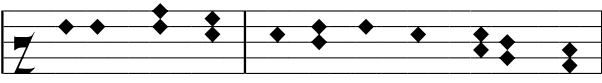
ἴ-κω βῆζ βο βο-ικῶ-εε ῶ γρό- - ελ.

Bk

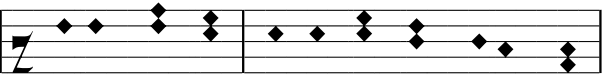
ἴ-κω βῆζ βο βο-ικῶ-εε ῶ γρό- - ελ.

X

ἴ-κω βῆζ βο βο-ικῶ-εε ῶ γρό- - ελ.

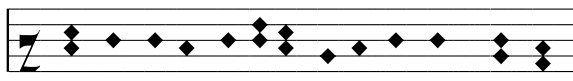
Bb

ἴ-κω βῆζ βο βο-ικῶ-εε ῶ γρό- - ελ.

Ba

ἴ-κω βῆζ βο βο-ικῶ-εε ῶ γρό- - ελ.

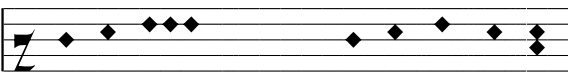
5

Mz

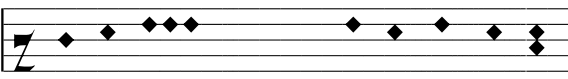
Γλά-βα ὠψῶ ἦ εἷῶ ἦ ε-πῶ-μῶ Δ-χῶ:

Bk

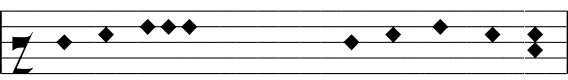
Γλά-βα ὠψῶ ἦ εἷῶ ἦ ε-πῶ-μῶ Δ-χῶ:

X

Γλά-βα ὠψῶ ἦ εἷῶ ἦ ε-πῶ-μῶ Δ-χῶ:

Bb

Γλά-βα ὠψῶ ἦ εἷῶ ἦ ε-πῶ-μῶ Δ-χῶ:

Ba

Γλά-βα ὠψῶ ἦ εἷῶ ἦ ε-πῶ-μῶ Δ-χῶ:

Mz

По-кло-ни́м-ся о́цѣ, ѿ-гвѣ-ри-но-ви ѿ-сто-мѣ дѣхѣ,

Bk

По-кло-ни́м-ся о́цѣ, ѿ-гвѣ-ри-но-ви ѿ-сто-мѣ дѣхѣ,

X

По-кло-ни́м-ся о́цѣ, ѿ-гвѣ-ри-но-ви ѿ-сто-мѣ дѣхѣ,

Bb

По-кло-ни́м-ся о́цѣ, ѿ-гвѣ-ри-но-ви ѿ-сто-мѣ дѣхѣ,

Ba

По-кло-ни́м-ся о́цѣ, ѿ-гвѣ-ри-но-ви ѿ-сто-мѣ дѣхѣ,

Mz

спѣ-и́и прѣ-цѣ-во о́д-и-номъ свѣ-тѣ,

Bk

спѣ-и́и прѣ-цѣ-во о́д-и-номъ свѣ-тѣ,

X

спѣ-и́и прѣ-цѣ-во о́д-и-номъ свѣ-тѣ,

Bb

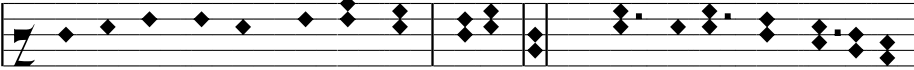
спѣ-и́и прѣ-цѣ-во о́д-и-номъ свѣ-тѣ,

Ba

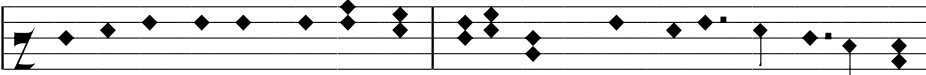
спѣ-и́и прѣ-цѣ-во о́д-и-номъ свѣ-тѣ,

Mz

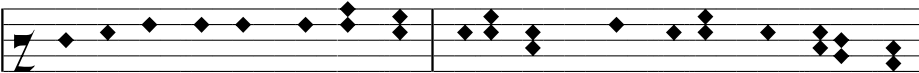
εζ ε-ρα-φί-μυ ζο-βδ-ψε: ετ̣ζ, ετ̣ζ, ετ̣ζ ε̣-εν̣ γ̣αν̣.

Bk

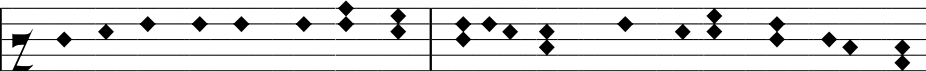
εζ ε-ρα-φί-μυ ζο-βδ-ψε: ετ̣ζ, ετ̣ζ, ετ̣ζ ε̣-εν̣ γ̣αν̣.

X

εζ ε-ρα-φί-μυ ζο-βδ-ψε: ετ̣ζ, ετ̣ζ, ετ̣ζ ε̣-εν̣ γ̣αν̣.

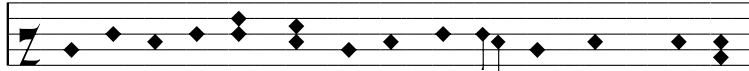
Bb

εζ ε-ρα-φί-μυ ζο-βδ-ψε: ετ̣ζ, ετ̣ζ, ετ̣ζ ε̣-εν̣ γ̣αν̣.

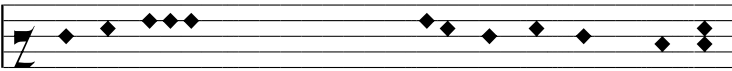
Ba

εζ ε-ρα-φί-μυ ζο-βδ-ψε: ετ̣ζ, ετ̣ζ, ετ̣ζ ε̣-εν̣ γ̣αν̣.

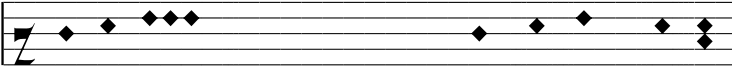
6.

Mz

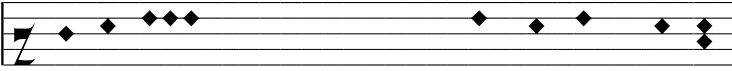
Ἦ νύ-ηϛ ἡ πρῆ-ενω, ἡ βο βϛ-κη βϛ-κώβζ. ἰ-μῆνῆ:.

Bk

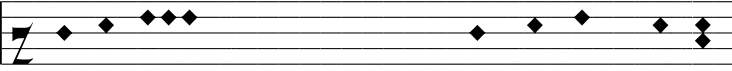
Ἦ νύ-ηϛ ἡ πρῆ-ενω, ἡ βο βϛ-κη βϛ-κώβζ. ἰ-μῆνῆ:.

X

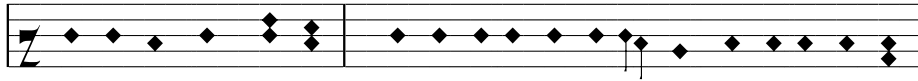
Ἦ νύ-ηϛ ἡ πρῆ-ενω, ἡ βο βϛ-κη βϛ-κώβζ. ἰ-μῆνῆ:.

Bb

Ἦ νύ-ηϛ ἡ πρῆ-ενω, ἡ βο βϛ-κη βϛ-κώβζ. ἰ-μῆνῆ:.

Ba

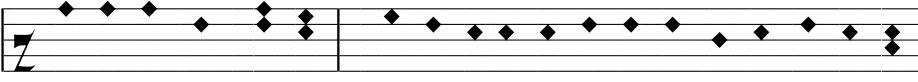
Ἦ νύ-ηϛ ἡ πρῆ-ενω, ἡ βο βϛ-κη βϛ-κώβζ. ἰ-μῆνῆ:.

Mz

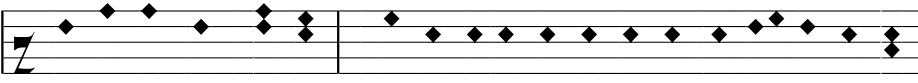
ЖИЗНОДАВ-ЦА РОЖДШИ, ГРѢ-ХА ДѢО А-ДА-МА НЗ-БА-ВН-ЛА Ё-СН,

Bk

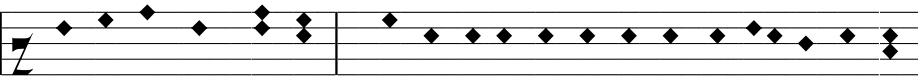
ЖИЗНОДАВ-ЦА РОЖДШИ, ГРѢ-ХА ДѢО А-ДА-МА НЗ-БА-ВН-ЛА Ё-СН,

X

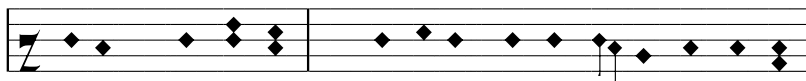
ЖИЗНОДАВ-ЦА РОЖДШИ, ГРѢ-ХА ДѢО А-ДА-МА НЗ-БА-ВН-ЛА Ё-СН,

Bb

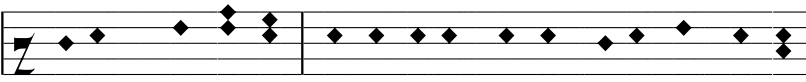
ЖИЗНОДАВ-ЦА РОЖДШИ, ГРѢ-ХА ДѢО А-ДА-МА НЗ-БА-ВН-ЛА Ё-СН,

Ba

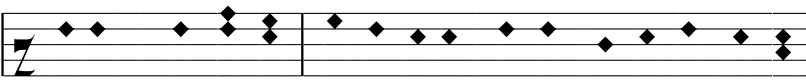
ЖИЗНОДАВ-ЦА РОЖДШИ, ГРѢ-ХА ДѢО А-ДА-МА НЗ-БА-ВН-ЛА Ё-СН,

Mz

РАДОСТЬ ЖЕ ЁУѢ ВЗ ПЕ-ЧА-ЛИ МѢСТО ПО-ДА-ЛА Ё-СН:

Bk

РАДОСТЬ ЖЕ ЁУѢ ВЗ ПЕ-ЧА-ЛИ МѢСТО ПО-ДА-ЛА Ё-СН:

X

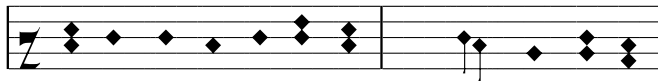
РАДОСТЬ ЖЕ ЁУѢ ВЗ ПЕ-ЧА-ЛИ МѢСТО ПО-ДА-ЛА Ё-СН:

Bb

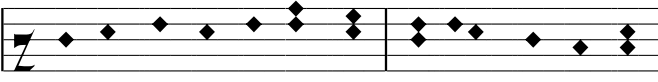
РАДОСТЬ ЖЕ ЁУѢ ВЗ ПЕ-ЧА-ЛИ МѢСТО ПО-ДА-ЛА Ё-СН:

Ba

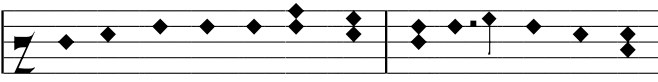
РАДОСТЬ ЖЕ ЁУѢ ВЗ ПЕ-ЧА-ЛИ МѢСТО ПО-ДА-ЛА Ё-СН:

Mz

ПАД-ШЫ-А ЖЕ Ѡ ЖНЗНИ КЗ СЕИ НА-ПРА-ВН,

Bk

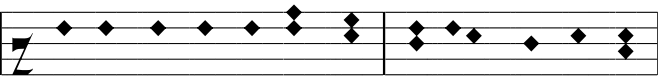
ПАД-ШЫ-А ЖЕ Ѡ ЖНЗНИ КЗ СЕИ НА-ПРА-ВН,

X

ПАД-ШЫ-А ЖЕ Ѡ ЖНЗНИ КЗ СЕИ НА-ПРА-ВН,

Bb

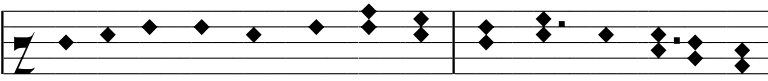
ПАД-ШЫ-А ЖЕ Ѡ ЖНЗНИ КЗ СЕИ НА-ПРА-ВН,

Ba

ПАД-ШЫ-А ЖЕ Ѡ ЖНЗНИ КЗ СЕИ НА-ПРА-ВН,

Mz

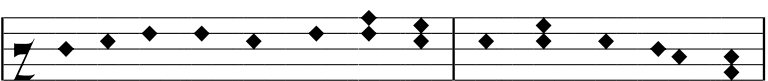
НЗ ТЕ-БЕ ВО-ПЛО-ТН-ВЫИ-СА БГЗ Н ЧЕ-ЛО-ВЧКЗ.

Bk

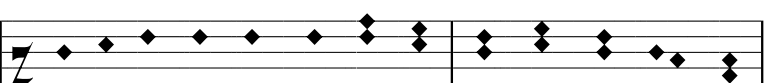
НЗ ТЕ-БЕ ВО-ПЛО-ТН-ВЫИ-СА БГЗ Н ЧЕ-ЛО-ВЧКЗ.

X

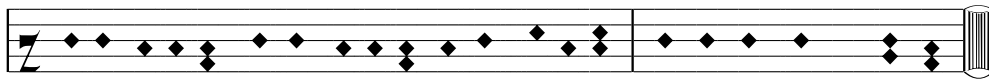
НЗ ТЕ-БЕ ВО-ПЛО-ТН-ВЫИ-СА БГЗ Н ЧЕ-ЛО-ВЧКЗ.

Bb

НЗ ТЕ-БЕ ВО-ПЛО-ТН-ВЫИ-СА БГЗ Н ЧЕ-ЛО-ВЧКЗ.

Ba

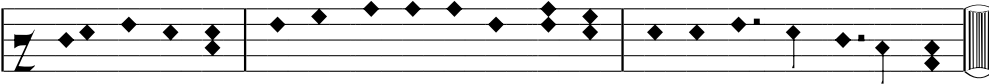
НЗ ТЕ-БЕ ВО-ПЛО-ТН-ВЫИ-СА БГЗ Н ЧЕ-ЛО-ВЧКЗ.

Mz

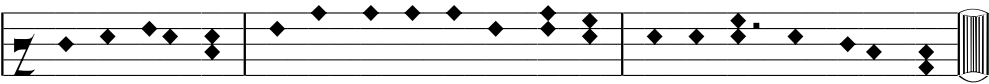
Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа, Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. СЛА-ВА ТЕ-БѢ БО-ЖЕ.

Bk

Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа, Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. СЛА-ВА ТЕ-БѢ БО-ЖЕ.

X

Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа, Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. СЛА-ВА ТЕ-БѢ БО-ЖЕ.

Bb

Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа, Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. СЛА-ВА ТЕ-БѢ БО-ЖЕ.

Ba

Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа, Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. Ѣ-ЛН-ЛѢ-їа. СЛА-ВА ТЕ-БѢ БО-ЖЕ.

Analýza popevkov

Uvádzame prehľad jednotlivých použitých popevkov a ich všeobecnejšie porovnanie s kriukovými variantami, pri ktorej budeme skúmať možnú závislosť melódie *malého znamenného rospevu* na staršej v kriukoch zapísanej melódii. Hypotetickú rekonštrukciu znamennej melódie (za neistého predpokladu zhody tonality s MZ) označujeme príponou Rek. Pri porovnávaní eliminujeme evidentne novšie sekundárne melodické prvky dané snahou zosúladiť prízvuky textu a nápevu.

Prípev – I. kolon (fráza 0):²

S414-416	
S414Rek.	
S426	
S431-433	
S434	
S434Rek.	
MZ	
BOKŠAY	
XOMA	
BA	

V kriukovom zápise je evidentný postupný nárast ornamentácie melódie. Nápevy prostopenia zvyšujú melódiu o terciu až dve, avšak nejednotným spôsobom, čím vlastne prezrádzajú svoju sekundárnosť.

² Frázu 0 nájdeme ešte v 3. tropári. Melodicky sa v notovaných rukopisoch interpretuje ako fráza A.

Prípev – II. a III. kolon:

II. kolon prípevu zodpovedá fráze A tropárov.

III. kolon v 16. storočí:

S414

S415

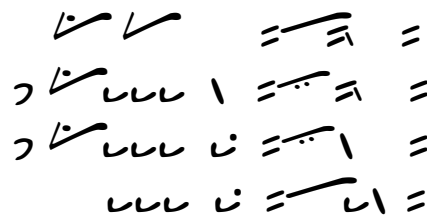
S416

V 17. storočí sa miesto tejto konfigurácie objavujú znaky frázy B tropárov a rovnakú zhodu možno konštyatopvať aj v melódii MZ a prostopinia.

Fráza A:

Popevok A mal v 16. storočí dva varianty. Prvý (A1) končil troj- alebo štvorslabičnou kadenciou. V rukopisoch 17. storočia sa táto konfigurácia stráca a nahrádza ju druhý variant popevku A (označíme A2) s dvojslabičnou kadenciou. Predsa však v MZ na niektorých miestach z prízvukových dôvodov znovu oživa (znie ako tzv. *prosovec*):

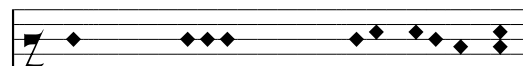
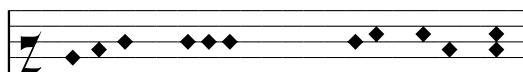
S414-16

S414-16Rek.

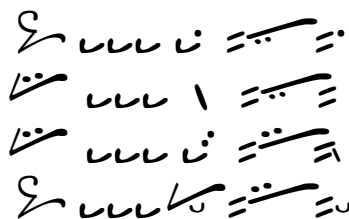

Mz

V ostatných frázach MZ a v prostopiní už všade nachádzame iba A2 s kratším koncom, ktorý možno stotožniť s tzv. *podvertkou*. MZ na niektorých miestach zachováva rozdrobenú predposlednú slabiku frázy, väčšinou tu však nachádzame jednoduchšiu polovú notu. Prostopinie (s výnimkou Bokšaya, ktorý je „konzervatívnejší“) sem prináša variabilitu iného typu. V 2.-5. tropári sa melódia frázy A2, väčšinou po predchádzajúcej zdvojenej B, dvíha v deklamačnej oblasti o ďalšiu terciu, takže sa od MZ dostáva až o kvintu vyššie (AII).

S414-16

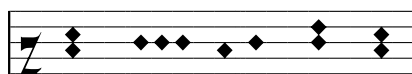
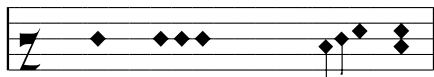

S431-34

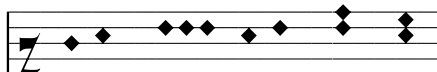
S431-34Rek.

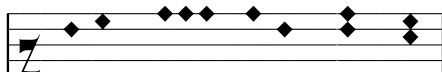
Mz

Bk, Bb, X

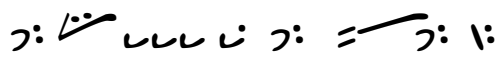
Bb, X

Fráza B:

Fráza B má v kriukových prameňoch štyri varianty, ktoré sa líšia prítomnosťou či neprítomnosťou nepravidelností v deklamácii a výnimkami v kadencii. Základný variant frázy B v kriukoch tvorí *hypostáza* s názvom *skočec* (скачѣц).

S414-15

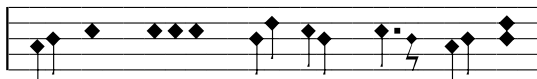
S431-32

S433-34

Skočec v SI

Skočec v J029

Je zřejmé, že melódia notovaných variantov nezodpovedá uvedeným kriukovým konfiguráciám.

Druhý variant frázy B, ktorý označíme B+, má „zdvojenú deklamáciu“ a zrejme vznikol zlúčením dvoch rôznych popevkov:

S414-15

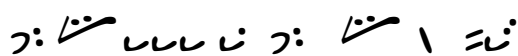

S431-34

Nádejnejším kľúčom k nájdeniu vzťahu medzi tradíciou v kriukoch a MZ/prostopiní je v prípade frázy B ojedinelý S426, ktorý dosvedčuje celoplošnú zámenu frázy B modifikovanou frázou 0 (označíme B0). Kriukovej konfigurácii B0 zodpovedá pomerne presne Chomov variant prostopinia, ale to môže byť aj náhoda. U Chomu sa navyše často deklamácia zvyšuje o tón, čo môže byť azda stopa pôvodnejšieho (teraz o terciu zvýšeného) deklamačného tónu.

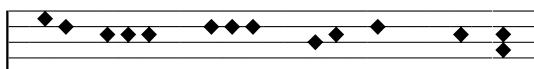
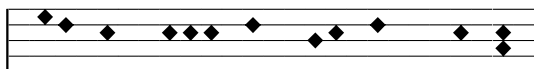
B0 /S426

S426Rek

X

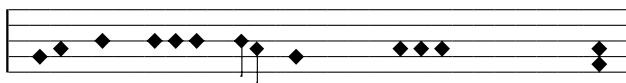

V prípade dlhšej frázy B+ nachádzame zvláštny tvar B0+ v 1. a 3. tropári, ale len v rukopisoch 16. storočia. Novšie pramene tu majú bežnú B+. Vzťah MZ a prostopinia ku kriukom je len približný:

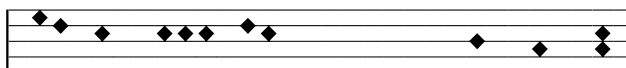
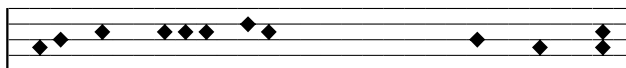
B0+ /S414-16

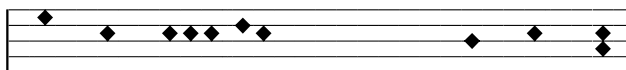
Mz

Bk

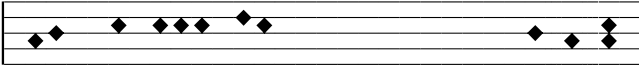
Bb

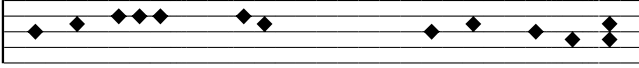

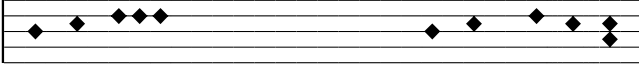
X

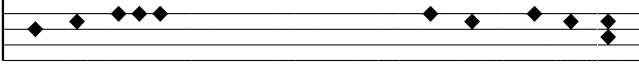

Fráza B v prostopíní nadobúda v prípade svojho zdvojenia trochu odlišný tvar (BII):

BI. Bk

BII. Bk

X

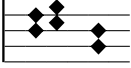
Bb

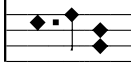
Predzáverečná fráza Az:

Posledný riadok tropárov je v gréckom delení rozdelený na 4+8 a je pokrytý väčšinou dvoma popevkami. Prvou je buď fráza A, ak jej predchádza fráza B, alebo zvláštny krátky popevok Az, ak predchádza fráza A, aby sa zabránilo jej opakovaniu. Podľa neumov však ide o určitú modifikáciu frázy A.

S414-15	S414-16	S414-15
S416, 426	S431-32	S431-32
S431-33	S433-34	S431-32

Mz

Bk

X

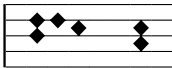
Bb

Ba

Kriukový zápis na troch miestach nie je celkom jednotný, ale spoločná myšlienka ako aj vzťah k fráze A sú viditeľné. V MZ a prostopíní je fráza Az iba na dvoch miestach a to takmer jednotne. Jej ukončenie je správne v prešovských variantoch, mukačevské sú pod vplyvom zakončenia prokimenov 4. hlasu.

Vzťah fráz A a Az:

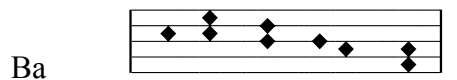
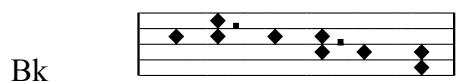
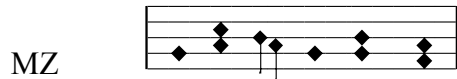
A (Bb)

Az (Bb)

Závěrečná fráza Bz:

Závěrečná fráza Bz je modifikáciou frázy B0, ale vzťah medzi kriukmi a notami je sporný.

S414-16 ㄉ = ㄉ: ㄉ: ㄉ: ㄱ \ +
 ㄉ = ㄉ: ㄉ: ㄉ: ㄱ \ +
S431-34 ㄉ: = ㄉ: ㄉ: ㄉ: ㄱ \ +
 ㄉ: = ㄉ: ㄉ: ㄉ: ㄱ \ ㄱㄱ

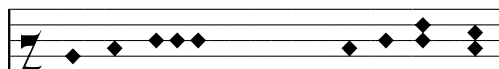

Melódia MZ svojou štruktúrou síce nadväzuje na starší nápev zapísaný znamennou notáciou, je však jednoduchšia a jej melodický súvis s pôvodným nápevom nie je presvedčivý. Melódia prostopinia nadväzuje veľmi presne na MZ, avšak veľkú časť úsekov posúva o terciu až dve vyššie, čo je v podkarpatskom prostredí bežné.

Otázka pôvodu melódie:

Je pozoruhodné, že v ruských notových zborníkoch 18. storočia uvádzaný tzv. kyjevský nápev používaný v juhorskou regióne je od MZ oveľa vzdialenejší než neskoršie prostopinie. Je teda pravdepodobné, že začiatkom 17. storočia sa *Ánhelskij sobór* aj v ruténskom regióne spieval ešte inak. Nápev MZ teda predstavuje diskontinuitu v severnej aj južnej znamennej tradícii a môžeme si klásť otázku, či ide naozaj o *znamenný rospev* v systémovom zmysle slova. Tonálne melódia nezapadá do systému popevkov *znamenného* 5. hlasu a jej nadväznosť na staršie znamenné nápevy je neistá. Je preto namieste skúmať, či melódia MZ nemôže byť výpožičkou (importom) z inej tradície. Najpravdepodobnejším zdrojom sa javí grécka (novobyzantská) tradícia 16.-17. stor, ktorá sa v prípade jednoduchých tropárových nápevov príliš nelíši od dnešnej. Dovoľme si preto zdanlivo anachronické porovnanie dnešného dominantného gréckeho troparického 5. hlasu s nápevom MZ.

Fráza A – MZ:

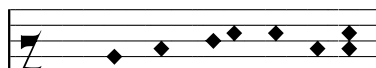
ἌΓΓΕΛΙΚῆ ἱερόρω οὐρανική,

Grécka paralela:

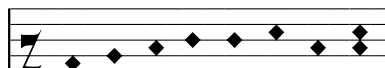
Τῶν Ἀγγέλων οὐρανίου

Fráza A – MZ:

Ποικλομήτω ὄψι,

Grécka paralela:

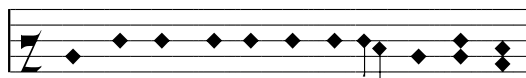

Ευλογητός εἶ, Κύριε,

Pri fráze A vidno tonálnu zhodu – v grécom aj MZ nápeve je rovnaký deklamačný tón aj finála. Grécky nápev je trochu bohatší a viac sa odkláňa od deklamačného streda.

Fráze B v gréckej melódii zodpovedajú dva podobné popevky. Tie môžu byť okrem prízvukov ďalším z vyvetlení viacerých variantov frázy B v MZ. Prvý variant je dominantný, druhý je v melódii Evlogitarií ojedinelý, ale nie náhodný. Patrí k štandardu 5. hlasu a je dominantný napr. v Engomiách (tropáre vložené do 17. kathismy, ktoré sa spievajú na Veľkú sobotu).

I. Fráza B – MZ:

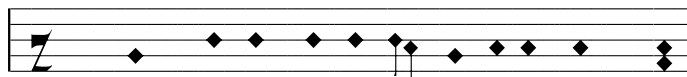
κο γρόβδ τρωεμδ επρε βιδαχδ:

Grécka paralela:

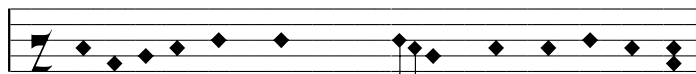
πρός τό μνήμα σου Σώτερ

II. Fráza B – MZ:

κο γρόβδ τρωεμδ, βιδαρωπιδα,

Grécka paralela:

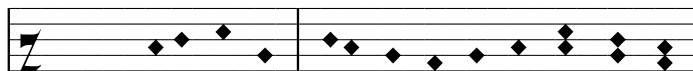
ἰδετε υμεις τον ταφον και ησθητε,

Podobnosť v prípade druhého variantu nemôže byť náhodná.

Frázy A + Bz – MZ:

ἡ ὤ λ - - αα εἰς εἰς - - - - - εὐχα-λῆα.

καί ἐξ Ἀ-δου πάν-τας ε-λευ-θε-ρώ-σαν-τα.

Z uvedeného porovnania vyplýva, že grécka a ruská MZ melódia sa zhodujú v tónine a majú podobné kadencie. Nedá sa síce hovoriť o úplnej zhode nápevov, ale závislosť MZ na gréckej predlohe je viac než pravdepodobná. Vzhľadom na štrukturálne rozdiely a výraznejšiu jednoduchosť MZ melódie ide najskôr o praktickú aplikáciu počutého melodického vzoru na cirkevnoslovanský text a nie o odborný preklad gréckej predlohy.

Zaradenie melódie k *malému znamennému rospevu* je preto nesprávne. Nie je to zjednodušenie staršej znamennej melódie, ale najskôr z ústnej tradície zapísaný grécky nápev. Správnejšie by teda bolo hovoriť o *gréckom rospeve*. Ide nepochybne o rovnakú východziu tradíciu, problémom je len to, že tropáre ruského *gréckeho rospevu* sú všetky zvýšené o terciu a asi do Ruska prišli inou cestou. Taktiež ruské *Evlogitariá* na *grécky rospev* sú poznačené touto posunutou tóninou.

Na druhej strane, v rámci ústnej tradície nemáme doložený import nápevov z Ruska do ruténskej oblasti. Ak je tu teda udomácnený MZ nápev, je pravdepodobné, že ide o byzantskú melódiu, ktorá cez Moldavsko a Valašsko prišla najprv na južnoruské (ruténske) územie a potom do severného Ruska. Tak by bolo ešte vhodnejšie melódiu zaradiť k *bulharskému rospevu*. Troparické spevy, ktoré sa výslovne označujú ako *bulharského rospevu*, sú o niečo staršie a v prípade tropárových a sidálnových melódií 5. hlasu nadväzujú na staršiu byzantskú tradíciu s tóninou o základe D a deklamácii na G. Avšak stichirické nápevy 5. hlasu (litijné stichiry a nekrosimá), zachované predovšetkým v haličskej tradícii (Polotňuk), sú tonálne zhodné a melodicky podobné (pri fráze A do detailov zhodné zhodné) s melódiu *Evlogitarií*.

Štruktúra znamennej melódie

Po analýze jednotlivých fráz je potrebné zamerať pozornosť na ich rozmiestnenie, teda na spôsob kompozície celkovej melódie jednotlivých tropárov. Znamenný rospev v kriukoch označíme K a malý znamenný rospev s jeho podkarpatskými variantami P.

Prípev	8	4	7
K	0	A	B
P	0	A	B

I.	7	7	7	//	7	7	//	5	7	//	4	8
K	A	B0+			A			B0+			A	Bz
P	A	B			A			B			A	Bz

II.	4	7	8	//	4+7	10	//	5	7	//	4	8
K	A	B	B		A	B		A			Az	Bz
P	A	B	BII		AII	B		A			Az	Bz

III.	4	7	10	//	7	7	//	5	7	//	6	7
K	A	B0	B0		A			B+			A	Bz
P	A	B	BII		AII			B			A	Bz

IV.	7	7	7	//	7	7	//	5	7	//	4	8
K	A	B	A		/	B		A			Az	Bz
P	A	B	BII		/	AII		B			A	Bz

V. príp.	7	7	7	//	7	7	//	5+3	7	7		
K (B)	A	B+			A	B		A	Az	Bz		
P (BII)	AII	B			A	B		A	Az	Bz		

VI. príp.	7	7	7	//	7	7	//	5	7	//	4	8
K (B)	A	B+			A	B		A	B		A	Bz
P (BII)	AII	B			A	B		A	B		A	Bz

Záver	5	5	5	6
K	B	B	-	Az+Bz
P	BII	AII		Bz

Nápev približne rešpektuje pôvodné kóla, ale to nemusí prekvapovať, lebo väčšinou ide o logicky kompaktné jednotky (vety), ktoré sa prirodzene podľa významu dajú spoznať. Na miestach, kde grécke delenie na kóla neladí štandardným spôsobom s významom viet, slovenský nápev dáva prednosť prirodzenejšiemu deleniu:

Τῶν Ἀγγέλων ο ἄήμος, 7 κα- -τε-πλάγη ο-ρών σε, 7 εν νεκ-ροίς λογισθέντα, 7	ἄγγλική ἰσοόρη οὔδικήα, Зрѣтѣ бѣ въ мѣрѣтѣихъ емѣннѣшашаа,
πρός τό μνήμά σου Σῶτερ 7 ε- -νη- - χούντο, Αγ-γέ-λου, 7 πρός αὐτάς φθεγγομένου. 7	κο γρόεϛ τβοεμϛ εῖρε, ριδάχϛ: ἄγγλз же кз нѣмз речѣ, глагола:

Všetky tropáre možno rozdeliť na tri logické časti. Prvá má väčšinou tri kóla s 21 slabikami (v gréčtine) a jej melodické pokrytie v znamennom rospeve (nerozlišujeme B a B0) tvorí trikrát A B+ a dvakrát A B B (4. tropár je sporný a neberieme ho do úvahy). Ak chápeme B+ ako produkt spojenia dvoch B, ide vo všeobecnosti o model A B B. V prostopení a MZ (nerozlišujeme A a AII, B a BII) je to trikrát A B a dvakrát A B B. Tu sa stratil rozdiel medzi B+ a B.

Druhá časť tropárov má väčšinou 14 slabík. Ak necháme opäť bokom sporný 4. tropár, melodické pokrytie tvorí dvakrát samostatná fráza A, dvakrát A B a v druhom tropári s 21 slabikami opäť A B. Vzhľadom na to, že ide o dve kóla, považujeme za primeranejší melodický model A B.

Posledná časť tropárov (s výnimkou piateho) má štyri kóla a väčšinou 24 slabík. Jej pokrytie tvorí v znamennom nápeve dvakrát B+ A Bz, dvakrát (ak počítame aj 5. tropár, tak trikrát) A Az Bz a raz A B A Bz. Vzhľadom na počet kól a potrebu nadväznosti by normatívnym modelom mal byť najmenej početný A B A Bz. Môžeme však zobrať do úvahy fakt, že dnešná grécka melódia pokrýva prvé dve kóla (5+7) jediným, hoci komplexnejším popevkom. Tomu by zodpovedalo väčšinové A Az Bz, pričom nástup prvej A by mohol byť menej štandardný a budiť zdanie samostatnosti.

Vidíme teda, že v kompozícii sa využíva dvojica fráz A, B, ktoré sa striedajú, pričom fráza B môže nasledovať aj dvakrát po sebe. Melódia síce nezodpovedá presne textu, avšak nemožno jej štruktúru považovať ani za celkom náhodnú. Nesúladi s textom má charakter výnimiek či „praktických posunov“, avšak úplne (od akýchkoľvek gréckych predlôh) nezávislým spôsobom by takto koncipovaný nápev asi nevznikol.

Poslednou otázkou je to, ako by mal vyzeráť ideálny, opravený znamenný nápev, zodpovedajúci štruktúre textu. Ak už chceme zasahovať do existujúcej melódie, nemá význam robiť polovičnú prácu, navrhujeme preto dôsledný model rešpektujúci všetky kóla, teda A B B // A B // A+ // Az Bz.